

LANDSBYGDSUTVECKLING I HALLAND

INNOVATION

Nyhetsbrev nr 6 2005

Tema: Skog- Träförädling

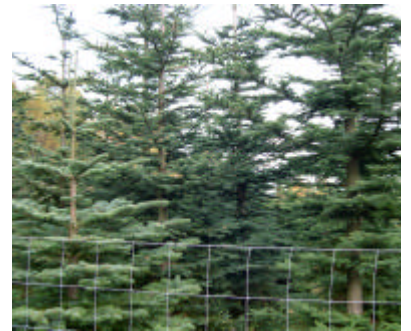
Mässa om Pyntegrönt #

- på Langesö gods i Odense, Fyn, ons 17- tor 18 augusti

Du som är intresserad av pyntegrönt och julgransodling har möjlighet att följa med på en resa till Danmark. "Messen besøges nu hvert år af over 2500 fagfolk (producenter og handlende), hvoraf ca 20% kommer fra udlandet. Messen er opbygget om udstillingsparken, hvor leverandører og kunder til produktionen har over 100 högst troligt att vi kan sälja mer än 5.000 granar på fyra platser i Göteborg denna säsong, berättar Håkan Bengtsson (stande". Resan går Göteborg-Varberg-Halmstad-Odense t o r. Avgår fr. Gbg kl.7.30 (17/8) - tillbaka Gbg (18/8) ca kl. 24.00. Pris: ca 600:-. Info/anm. Roy Runmark 031-605232 snarast. Anm.: www.kompass.lrf.se (kod 3716).

Vill utöka med julgransleverantörer

- Det är högst troligt att vi kommer sälja 5000 granar på fyra platser i Göteborg denna säsong, menar Håkan Bengtsson (0739-968553) som redan idag säljer ca 4.000 granar på tre olika försäljningsplatser. Nu söker han kontakt med nya leverantörer inom ett geografiskt område bl.a. Halland. Håkan och hans kompanjon kan själva såväl hugga som transportera, beroende på vad hur man gör överenskommelsen. Förutom vanlig gran och blågran efterlyses också balsamgran eller annan bättre lämplig gran med kottar.

Större och mer färdigt

På nätverksträffen i Fridhemsberg delgav Ulf Berglund, Stiftelsen Skog & Trä, sin syn på kommande trender inom byggvaruhandeln:

- Vi kommer få se mer av färdiga lösningar tex. frästa staketstolpar, staketsektioner, grundmålade paneler
- Större enheter och fokus på storstäder
- Kedjor, typ Woody, växer fram för att nå stordriftsfördelar (även på mindre orter)
- Mer fokus på låga priser och låg servicenivå

Utifrån dessa förutsättningar: Vad krävs av dig som småskalig förädlaren för att behålla dina gamla kunder? Vilka tjänster måste du tillföra för att hitta nya?

Vill du bli av med ek?

Produktionen av lövträ är starkt hotad eftersom avverkningsindustrins alla resurser läggs på stormfällade barrträd. Forest King Sawmill söker med ljus och lykta efter lövträ. Tarkett Sommer AB, en av världens största trägolvtillverkare, avyttrade sågverket i Näsrum (i östra Skåne) för några år sedan för att köpa golvvast direkt på marknaden. - Marknaden bestämmer ytterst vilket trädslag vi kommer att köra och vid vilken tidpunkt, berättar Bo Bergkvist på Forest King. Tyngdpunkten på verksamheten ligger främst på ek. Ask kan vara intressant liksom rödek. Asken är underskattad, menar Bo och vet att det finns en bra potential i Sverige för odling av ask. Beträffande klibbal och björk handlar det ofta om klenare dimensioner vilket inte direkt passar in i Forest Kings produktion (som håller diameterintervall 25 – 40 cm). Läs mer i Skogs-Land nr 25.

Hassel – poppis igen

Hassel används alltmer som plantstöd, staket, vind- och insynsskydd. Har du hassel på dina marker? Hasselverkstan letar hassellokalor som är lämpliga att förädla, som ej är äldre än 10 år. - Bearbetning av hassel måste ske strax efter skörd innan den torkar, berättar George Carlsson som driver Hasselverkstan i Timmele (0515-50509). Ett flätat kontinuerligt staket som görs på plats har riktpis (inkl. stolpar) på 225 kr m² (rund) och 285 kr för klaven hassel.

Drömmer om en egen hytte

De beräknar att det finns ca 400.000 hytter i Norge och att det byggs ytterligare 5000 varje år. Hytter blir alltmer vanliga även i Sverige och en nyproducerad hytte på 86 m² i Sälen kostar ca 1 miljon. Vill du skaffa idéer för nya produkter så rekommenderas ett besök på Hellerudsletta utanför Oslo. Där visar 10 större hyttproducenter hytter och tillbehör. Tips! Spana bl.a. på hur de arbetar med vildmarkspanel.

Lådfabrik spikar förgroningslådor

Efter 4 års produktutveckling är de nöjda med resultatet. - Vi visade oss på Mila-mässan vilket vi bedömde var väl satsade pengar, menar Lars Aronsson som tillsammans med sin bror driver sågverk med lastpall- och emballagetillverkning utanför Hasslöv i Laholm. Rotfruktslådor är företagets specialitet och senaste innovationen är en s.k. nätbur har som har som uppgift att "tända" potatisen inför sättning. Efter 3-4 veckor då groddarna är ca 4 mm transporteras lådan ut på fält till sättaren. Lådorna har köpare ända från Skåne till Dalarna. Torp Såg & Lådfabrik AB 0430-26012.

Kurs i grundläggande timring #

Syftar med denna 3-dagarskurs är att visa på snickeriyrket som en möjlig kompletterande verksamhet till lantbruket. Plats: Bråthults bygdegård + Lindhult utanför Älmhult. 30/8 kl. 18,30-21,30. 6/9 kl.17-21.10/9 kl. 9,30-16. I mån av plats öppet för hallänningar. Info/anm.: Kjell Gustafsson, Ängagärdet Natur och Kultur. Arr: Länsstyrelsen Kronoberg

Ask och ek – är senaste mode*

Bo Andersson flyttade in i gamla mejeriet Torup där han startade företaget Boa och tillverkar bl.a. sidebord, sängar, sängbord, slagbord, vitrinskåp, CD-skåp, tidningsställ. Hans uppdragsgivare sedan 11 år är Möbel Shop Sven Larsson med butiker i Malmö, Göteborg och Stockholm. – Jag tog min prototyp, ett s.k. nubbeskåp, under armen och gav mig till Malmö för att prova mottagandet. Tycke uppstod och alltsedan dess har de utvecklat möbelmodeller tillsammans. De ger mig en skiss, varefter jag skapar ett provexemplar som sedan ställs ut i butiken för kundernas reaktion. Slår produkten väl ut tillverkar Bo en serie av 20-30 enheter per omgång, och samma beställningen återkommer två gånger per år. Hans tips till andra är att göra det samma som han själv gjorde – ta kontakt med en affär eller annan försäljningskanal "ett fönster" som kan och vill sälja dina produkter.

Bo Andersson, Torup 0345-207042, www.mobelshop.com

Skogsägare möter möbeltillverkare

Träffen "Trä & Design" (21/6) i Torup lockade ett 20-tal skogsbrukare och träföretagare. På tidigare nätverksmöten har vi inte haft en sådan bredd varken på branschtillhörighet, ålder och kön (!) på en skoglig träff. Skogsägare, byggnadssnickare, möbeltillverkare m.m. Nöjda deltagare uppskattar företagsbesök och dessa nya affärsmötesplatser. Fototaget hos Boa Design.

Stugprojekt Norr & Öst

Mats Melin i Borum på Gotland bygger färdiga s.k. bulkhus i ek som han dels säljer vidare och dels använder för egen uthyrningsverksamhet på gården. 0498-485270, www.borum.nu,

GAD - Gute Art & Design

"Massiva material, traditionell ytbehandling, gotländsk design och tillverkning".

Händig lantbrukare och små snickerier tillverkar möblerna och GAD sköter försäljningen av möblerna i/utanför Sverige. En av tillverkarna, Göran Björkqvist (0498-243103) från Hemse, sadlade om från mjölkproducent till möbelsnickare. www.gad.se.

Njutfullt boende

Terje Hallgren på Gotland, tidigare i byggbranschen bestämde sig för att göra något vackert och byggde om gårdens ekonomibyggnader till fem fritidsvåningar och etablerade Mulde fritidsby som består av ytterligare 9 fristående hus. På gården bedrivs kräftodling och skogsbruk. 0498-240140, www.guteinfo.com/mulde

Input för specialsågare

Föreningen har totalt ca 600 medlemmar och ett 20-tal av dessa finns i Halland. Medlemmarna är finsnickare, byggnadssnickare, timmermän, golvtilverkarare och slöjdare m.m. - Vi ser skogsägare, sågverksmänniskor, träbearbetare av alla slag som våra nya medlemmar, menar Timo Andersson (070-5166703) som är ordförande i Småsågarna. Småskaliga träproducenter har ofta nytta av tidskriften, våra utbildningar och nätverksträffar. - Magdalena är numera invald i styrelsen och är en bra kontakt för oss i halland och angränsande län.

Mjölkbonden som bytte bransch*

Karl-Arne Eliasson sålde sina 25 mjölkkor för 2 år sedan, investerade ca 300.000 kronor i begagnad utrustning, och inredde maskinhallen. De flesta dörrar och fönster (rektangulära, trekantiga och runda) som tillverkas på Marbogården placeras i olika renoveringsobjekt. Ett ekfönster (120 x 150 cm) ligger runt 11.000 kr exkl. moms och glasning. Här bearbetas främst ek. - Jag kan gärna tänka mig köpa min snickeritorra råvara lokalt och har faktiskt fått en del kontakter på de olika nätverksträffar som landsbygdsutvecklaren arrangerat. Karl-Arne tipsar om vikten av att ha en bra, bildrik, uppdaterad hemsida. - Många kunder som är ute efter inredningsdetaljer och specialprodukter söker efter detta på nätet. Marbogården, Sällstorp, Veddige 0340-31021, www.marbogarden.se

"Göra sig ett namn i Göteborg"

Karl-Arne (se ovan) var en av de hallänningar som deltog i "Projekt Träförädlade Företagande" som drevs av Småsågarna och LRF Konsult (år 2003-2004). Kursdeltagarna deltog bl.a. på "Elmia Wood"- mässan i Göteborg som arrangeras i augusti varje år och de hyr en gemensam monter även i år. På kursen besökte deltagarna mindre byggföretag på västkusten som skapat sig värdefulla ingångar till betalningsstarka kunder. - Det är oerhört viktigt med referenser i dessa typer av jobb. En väl utförd produkt eller tjänst ger i sin tur nya uppdrag. Ett annat marknadsföringsgrepp, som Karl-Arne kan tipsa om, är att invitera byggherrar. - De kan ha nytta av dina produkter i sitt eget sortiment. Företaget samverkar bl.a. med Gunnar Forsberg som tillverkar lampor, lådor och produkter till Beta Pedagog. Han breddar gärna sitt nätverk för att kunna rekommendera andra då jag inte själv inte hinner ta uppdraget.

K-special

Karl-Arne efterlyser en samlad lista på "Mindre träföretagare och hantverkare" som kan vara behjälpliga för (privat-) kunder som ska renovera K-märkta hus etc. Finns det fler med samma behov? Är det möjligt att få fram?

Kontakter är avgörande

Landsbygdsutvecklartjänsten inger hopp och visar (konkret) att det finns olika alternativ. Karl-Arne Eliasson menar att nätverksträffar när man möter andra kan vara avgörande. - Det är viktigt att lantbrukaren kommer ut, eftersom det är då först som processen startar att söka sig fram efter det som passar en bäst. Även för oss som redan är igång finns behov av energikickar och ny kompetens, vilket Magdalenas arbete tillför.

Flisare som kan ta mindre uppdrag

I takt med att spån/avfall från sågverk stiger i pris blir flis och grot från egna skogen alltmer intressant som energiråvara. De stora (bolagens) skogsmaskinerna kan sällan tillgodose behovet hos privatkunder, enskilda företagare och lantbrukare. Vi söker dig som flisar mot den privata marknaden.

Hemslöjden - mötesplats för slöjdintresserade

- Vi vill skapa en levande plats för slöjdare, menar träslöjdskonsulent Mikael Karlsson, som meddelar att de skapar utrymme för utställningar och aktiviteter i butiken på Storgatan Halmstad. Varje månad genomför de någon typ av arrangemang med utställning, demonstration, föredrag, kurser. Kan det passa din verksamhet? 035-211020

Gudrun påverkar Småsågarna

60-70 kunder finns nu på väntelistan. De närmaste två säsongerna finns det hur mycket sågning som helst för AJ Mobilsåg & Trä. Agne Jönsson (070-5586095) rör sig i området Skåne, Småland och södra Halland. Normalt förädlar han timmer ur egen skog men det får vänta till nästa år. – Jag har en damm med bevattning där jag lagrar en del timmer för att såga under nästa vinter.

Kunder söker mer spänning mönster

80% av allt lövträ som finns i möblerna är importerat tex. björk från Baltikum , fågelbär från USA, ek från Tyskland. Om efterfrågan på svensk björk, al, asp, rönn, ek, etc. ökar skulle råvarulogistiken från skogen till sågverken lösa sig automatiskt, tror han. - Visar vi kunden olika bordsskivor så väljer de flesta den med mer levande mönster, berättar Bengt-Elis Pettersson på Träcentrum Nässjö (0380-554300). Vi deltar på möbelmässor för att visa designer, formgivare och arkitekter vilken mångfald och kvaliteter det finns av svenska lövträ. Säljen är fantastisk fin i möbler men ger i dagsläget inget vidare betalt. I Finland betalar man 3500 kr/m³ för rönnen. Bengt-Elis tips till dig som sågar till möbelindustrin:
- Måttet "2 tum +" (ca 65 mm) är det som gäller.

Masur - en guldgruva?

Kanske har du själv sågat ner en masurbjörk någon gång? Ofta läggs den i massahögen då många tror det är röta. Prislappen på en fanerstock masurbjörk ligger på ca 10.000 kr. Skogsbrukare i Sävsjö har planterat ca 15 ha masurbjörk som står klar om 40 år. Marknadpriset för en kubikmeter (1000 kg) faner stock är ca 30 000 kr. Om du planterar 1 ha med masurbjörk (ca 400 klonade) så har du efter 45 år ett netto på 1,3 miljoner. Planterar du gran så får du hålla på i 1000 år för att få samma netto. Enstaka fanerstockar kan idag säljas till fanerindustrin i Sverige. I Finland har man nu tagit fram masur av andra lövträslag tex. klibb al, grå al, rönn och hägg. Vet du hur den ser ut? Stammen är bucklig (se bild – genomsågning).

Temakväll om masur

Beroende på intresse från skogsägare planerar vi i i höst en träff för hallänningar som visar hur man upptäcker masur i sin skog. Vi tar bl.a. upp hur exporten till bl.a. Tyskland kan genomföras. Intresserade kontaktar Magdalena.

Kommun hittade mindre leverantör

Kommunen har sin upphandling en gång per år och till största del vill de ha fin fura men även lind, asp, klibbal efterfrågas. - Strömstads kommun hittade oss på nätet och beställde råvara till sin slöjdutbildning, berättar Åke som tillsammans med sin bror driver lantbruk och såg i Bäck utanför Säffle. De har ytterligare två anställda och jobbar i företaget med legosågning, hyvling av speciallister, panel och försäljning. – Med kommunen som kund krävs att vi kan erbjuda ett bredare sortiment än tidigare, menar Åke. Hemsidan är viktig och vi får en del nya kunder som bor relativt långt borta på detta sätt. (Använd även sökordet "vildmarkspanel" så kommer Bäcks Såg & Trä upp).
0533-62097, www.backsag.com

Skogliga entreprenörer blir allt fler

Antal skogsvårdsföretag ökade från 600 till 900 mellan 1999-2004 visar en undersökning som SkogsForsk gjort. De flesta av dessa är enmansföretag. Av de tillfrågade företagarna tror 273 att efterfrågan på skogsvårdstjänster kommer att öka de närmaste tre åren. Andra menar att efterfrågan istället kommer mötas av att befintliga företagen växer. Deras kunder fick frågan: "Vad ska utmärka de skogsföretag du köper tjänster av om tre år?":

- Rätt kvalitet till rätt pris
- Utvecklingsförmåga
- Kompetens
- Skicklighet som förare

Kunderna tyckte även att företagaren måste bli bättre som företagare; Bättre planering, ledning, administration och redovisning. Hur tillmötesgår vi dessa behov i Halland?

Lövträ Bygg – för snickare och legosnickier

- Vi ska tillverka småhus i lövträ och samtidigt hitta säljkanaler in i Bygg och Trädgårdsvaruhusen, menar Susanne Johansson på Lövträinstitutet (070-5491495). Tanken är att skapa kontakter mellan traktens trähustillverkare och aktörer som träffar kund. Här finns plats för seriösa snickare eller företagare som tillverkat småhus som sidoverksamhet till legosnickeri. Något för sig?

Drömmen om ett eget timmerhus

Många funderar på förädling av sin skogsråvara. Låt dig inspireras av vackra byggnader på sajten: www.svenskatimmerhus.com där föreningen Svenska Timmerhus "garanterar svensk råvara och hantverk grundat på god svensk byggnadstradition". Det finns idéer om en utställning i sydsverige "Öppet timmerhus" med hus för både fritids- och permanentboende" där mindre husföretagare marknadsför sina olika hus.

Timmerhustrenden ökar

"Illustrerad LogHomes" heter en inspirerande tidskrift från USA som ger massor av idéer för timmerhus. Inredning, detaljer och trender som säkert kan appliceras även i Sverige. Sökord "Loghouses".

Julgransförsäljning, skogsarbete och snöröjning*

Carl Jonssons far planterade gran på 15 ha vall som resulterade i en ny produktionsgren (start 1966). Helgerna innan jul kommer familjer till Toften och hugger sin egen julgran. - Det krävs en hel del jobb för att överhuvudtaget kunna släppa ut Svensson i skogen, menar Carl som nu även levererar granris till kyrkogårdar. - Att få skörda träden man själv planterat är en go känsla som annars inte är så vanlig i skogsbruket. Vintertid utför han jobb åt Farmartjänst i Falkenberg med bl.a. snöröjning. Toften, Falkenberg 0346-52186

Sav-kontakter söderut

Ett björksavsprojekt i Skåne som drivits i LRF:s regi avslutades i juni, berättar projektledare Barbro Bent. Projektet har haft som mål att skapa olika affärsmöjligheter för sav. – Nu startar deltagarna ett gemensamt aktiebolag för utveckling och försäljning av sina olika björksavsprodukter.

Lär mer om småskalig kolning

Vill du förädla lövträ till grillkol erbjuds kursen med jämna mellanrum kostnadsfritt för deltagare från Halland, Skåne, Blekinge, Kalmar och Östergötland. 2-dagars kurs mixad med praktik, teori samt studiebesök till etablerade kolare. Info: Anders Åhström, Träcentrum 070-2680932

Fart på gransförsäljning

Ingvar Österström (0346-10111) säljer vanliga julgranar men även större utegränar (svenska granar, nobilis samt kungsgranar) från sin skogsgård i Ljungby-Sibbarp. - Vi hade en nätverksträff hos mig för ett tag sedan, som landsbygdsutvecklaren initierade, och som gav många goda kontaktytor. Jag vill verkligen rekommendera dessa tillfällen för skogsbrukare som söker nya sälj – och köpkontakter. Ingvar saluför numera också brasved i storsäck med björk, ek och bok.

Alm i möbler

Anette och Niclas driver Larsa Stall utanför Vallberga och producerar själva en del av de träföremål som säljs. Ljugarebänkar och möbler i alm är något av en specialitet och Niklas tillverkar allt från blomlådor till båtmaster. 0430-23456. www.larsastall.se

Trärelaterade utbildning i söder

"Sajten" presenterar utbildningar relaterade till trämanufakturbranschen:
www.tranatverk1.com/edu_gate.aspx

* = Läs hela artikeln i HS Tidskrift eller på nätet www.hshalland.net under Landsbygdsutveckling – Idéarkiv.

= kursen/resan finansieras av Länsstyrelsens Lantbruksprogram. Deltagaren betalar för förtäring och ev. boende.

Du missar väl inget viktigt? Läs även notiser under de andra rubrikerna. Speciellt i "Affärsutveckling- Stöd" finns delar som kan beröra din verksamhet.